

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Criminalitatea adolescenților.

Cine asistă la nenumăratele procese corecționale, cari se perindează în fiecare zi înaintea tribunalelor, e izbit imediat de tinerețea celor mai mulți dintre acuzați. Băeți dela 12 la 20 ani, dați judecării pentru furturi sau crime privesc cu sînge rece la formalitățile judecării, răspund precis și fără emoție la întrebările judecătorilor și niciodată nu mi-s'a întîmplat să văd un astfel de acuzat plîngînd și regretînd faptele lui, cum ar fi natural pentru vîrsta lor. În timpul din urmă se începuse judecata atentatului contra consulului elvețian Staub. Doi copii de 12 și 14 ani, ucenici în prăvălie, observînd că stăpînul are bani, se înțeleg, îl pîndesc noaptea cînd voia să închidă magazinul și unul din ei îl lovește în cap cu toporul. Arestați, la interogatoriu celce lovise răspundea cu amoralitate îngrozitoare că vroise să ucidă pentru ca să aibă și ei bani să petreacă de sărbători.

Fenomenele acestea sînt prea însemnate pentru a nu atrage atențiunea și a căuta să ne dăm seama de cauzele lor.

Intr'o stare și mai acută se pune problema criminalității adolescenților în țările din apus. În Franța în 1895 au fost 30.853 de tineri pedepsiți de codul penal și acest număr crește în fiecare an cu 500 de noi delicvenți. Aceleași proporții în Germania, Rusia, Austria și Spania. Deaceia o întregă

literatură socială se ocupă cu studiarea acestei chestiuni și o carte apărută decurînd „La criminalité dans l'Adolscence” datorită profesorului dela „Școala de înalte studii sociale” Dupat, chintesențiind toate lucrările apărute asupra acestui subiect, pune problema în întregul ei.

Patru par a fi principiile criminalității adolescenților: starea fiziologică proprie adolescenței, ereditatea nenorocită, lipsa de educație și mediul.

„Adolescența este vîrsta impulsurilor violente, pentru un nimic, adolescentul se înfurie. El trece dela o extremă la alta.

Necesitatea expresiunii este așa de puternică încît numai ține seamă de ordinea socială. Plin de dorința neatîrnării el trăește într'o stare perpetuă de semirevoltă, de rebeliune larvată. Pelîngă acestea iubirea, care face generos și desinteresat pe o parte din adolescenți îndeamnă pe alți la acțiuni joshnice sau criminale. Mai adăugăm la acestea ca plasticitatea și indeciziunea face pe adolescent să se supună la toate sugestiunile.”*)

Aproape întotdeauna delicvenți adolescenți prezintă stigmatul degenerescenței. Părinți, cari le-au dat naștere, au fost sau alcoolici sau degenerați ei înșiși din pricina mizeriei. Și cînd încercăm să ne închipuim viața pe care o duc lucrătorele în timpul

*) „La Revue Bleue”, 24 Fevrier 1912.

sarcinei, viața dupăce puțină rezistență poate opune el tentațiunilor dinafară.

Constanța statisticilor, ne arată că peste 50 la sută din adolescenți criminali au avut părinți săraci trăind în mizerie.

Proporția aceasta la noi este cu mult mai mare. Nu putem aduce cifre, dar sînt foarte rari cazurile de fapte reprobabile datorite tinerilor din iamiliile burgeze.

O fatalitate și mai crudă face ca cei mai mulți copii să fie dați societății de familiile cele mai nevoiașe, și astfel, condițiile fizice ale vieții acestora sînt dince-înce mai rele, și deci degenerescența lor dince-înce mai accentuată.

„Predispuși sau nu la criminalitate, educația ar putea să înalțe pe unii, să apere pe alți sau cel puțin să-i împedice de a cădea. Dar educația mai există”. În toate familiile severitatea principiilor morale a fost înlocuită cu scepticismul cel mai desăvîrșit, unit cu cea mai desfrînată dorință a bucuriei imediate,

Ce să mai pedepsim pe copil pentru cutare sau cutare faptă rea? Dece să-l facem să sufere? Viața e scurtă și trebuie să ne-o trăim cît mai plăcut.

— După noi potopul! pare a fi gîndirea intimă a oamenilor moderni.

Și astfel, copilul nedepins să-și înfrineze pasiunile, pornirile, dorințele, cînd acestea vin în contradicere cu morala sau cu dreptul, el nu se poate înfrîna și devine delirvent.

Desigur nu putem învinui pentru această lipsă de educațiune pe „mizerabili

FOILETON.

Cel-ce știe vedea.

— Ce cauți?, zise un Arab unui om, care trecea cu grabă privind într'o parte și alta.

— Caut pe prietinel meu, răspuse omul: călătoriam împreună, însă azi am dormit mai mult, și el a plecat fără mine. L-am căutat toată ziua, nu l-am găsit însă nicăiri. Sînt desnădăjduit, nu știu ce să fac!...

— Prietenul tău era schiop și gras?

— Da, răspuse grabnic străinul, l-ai văzut, cînd? unde? Spune-mi, te rog, ca să-l pot ajunge.

— De erî seară, dela amurgul soarelui, zise Arabul, n'am mai văzut alt om decît pe tine. Prietenul tău era schiop de piciorul drept? Avea o bită în mîna stîngă?

— Cred că l-ai văzut, strigă străinul, în adevăr șchioapătă tare, căci e rănit la un picior. Pe unde a trecut? Spune-mi, căci fără el sînt perdut.

— Nu ți-am văzut prietenul, zise Arabul, sînt însă vre-o trei ciasuri decînd un om asemenea cu acela pe care-l zugrăvești, îmbrăcat cu haine albastre, întovărășit de o cămilă de culoare deschisă, chioară și încărcată cu curmale, a trecut pe aici înspre Damasc. Ai să-l găsești în acest oraș, dacă pornești îngrabă într'acolo.

— Ești vrăjitor de ști toate? zise străinul mirat. Mi-ai zugrăvit așa de bine pe prietenul meu fără să-l fi văzut vr'odată, îmi spuî de cămilă

și ști și locul unde se ducea. Cum și de unde ști toate acestea?

— Străine, îi zise Arabul, Dumnezeu a dat ochi tuturor, însă numai unora le-a dat și puțința de a se putea sluji de ei. Tot ce ți-am spus, ai fi putut vedea și tu totașa de bine ca și mine, de ai fi știut să te slujești de ochi.

— Nu mai vorbi astfel, răspuse celălalt, am privit în toate părțile și n'am văzut nimic.

— Arabul nu mai răspuse nimic, dar făcu semn străinului să-l urmeze. Dupăce a umblat puțin, au dat de urma proaspătă a unor copite de cămilă și de urma unor picioare de om.

— Uite, zise Arabul, urmele prietenului și cămilei tale.

— Da, adevărat; cum aş putea ști însă că sînt tocmai ale prietenului meu?

Arabul făcu cîțiva pași pe nisip, alături de urmele celorlalte. Privește, zise el, vezi deosebirea dintre aceste urme?

Străinul privi puțin și apoi zise: Picioarele tale se înfundă deopotrivă în nisip, pecînd ale celălalt, deosebit, unul mai mult ca altul; deosebit, unul mai adînc, mult mai adînc ca al tău, celălalt mai puțin.

Atunci Arabul zice: Ne apăsăm mai puțin pe un picior schiop decît pe unul sănătos și un om gras s'afundă mai adînc în nisip cu un picior, decît un om slab cu două picioare.

— E adevărat, zise celălalt, dar cum ști și culoarea cămilei, a vsmintelor și greutatea care era dusă de animal?

— Pare așa de greu, răspuse Arabul, să vezi culoarea zdrenței ruptă de spini din haina omului, sau culoarea părului rămas pe nisip în locul unde s'a odihnit cămila? Tot vorbind, Arabul îi arătă locul, unde călătorul lăsase un petec din vestmintul său.

— Da, vîd, zise străinul, cum de ști că animalul ducea o sarcină de curmale și că era chior?

— Nu-ți poți da singur seamă? Uite, muștele mai ling încă zeama ce a curs din curmale de-alungul drumului, apoi peste tot pe unde animalul a păscut, earba e mîncată numai pe o parte, — partea în care putea vedea.

— Bag de seamă, că ești un om de o istețime rară, zise străinul, răspunde-mi, te rog, încă la această întrebare: Cum ști, că sînt numai trei ceasuri de cînd au trecut pe aci?

Ai ochi, pentruca să nu vezi nimic, zise Arabul cu dispreț. Privește locul unde se odihneau la umbra acestui palmier, (arbore ce crește în ținuturi călduroase ale pămîntului). Umbra lui e ca acul unui ciasornic, nu sînt decît trei ceasuri, de cînd putea fi umbră în acest loc. Mergi cu bine pornește grabnic înspre Damasc, de bună samă îți vei găsi prietenul.

— Această mică poveste a puținței de a vedea, vîzînd ceiaze nu e vădit pentru alți, o să vă facă să pricepeți, că lucrurile cele mai interesante sînt adesea acelea, pe cari nu le-ați fi băgat de seamă niciodată, fiindcă nimeni nu v'a învățat să vă întrebuițați ochi. Muștele pe zama de curmale, bucata de ștofă pe spini, partea pe care

societății". Nică ei nu au primit această educație, nici n'au avut deunde s'o învețe, și chiar dacă ar cunoaște-o și și-ar da seama de necesitatea ei, tot n'ar putea-o aplica, preocupările materiale ale vieții nelăsându-le răgaz pentru acest „lux“.

Invinsă de știință, religia perde înrîurirea ce o avea asupra moralității omenirii. Până acum nimic nu a înlocuit-o. Opinia publică destul de puternică și cinstită altădată, azi nu mai răsplătește pe cel bun, nu mai pedepsește pe cel rău.

Succesul e astăzi măsura valorii. „Reușește și vei obține aprobarea tuturor, ori cari ar fi mijloacele întrebuintate. Și de ai fi prototipul tuturor virtuților, dacă vei cădea, opiniile publice te va acoperi“.

Adăugați la acestea faptele, adeseori îndreptățite, ale vieții sărace pusă în fața bogăției. Apetiturile mulțimei au crescut, mijloacele de satisfacere nu. Egalitatea ființelor omenestii a intrat în sufletul tuturor și de aceea celui în mizerie i-se pare nedrept ca altul să trăiască din belșug. O luptă surdă, de fiecare clipă, se dă în sufletul celui sărac, care ajunge uneori la concepția că furtul este îndreptățit, deoarece e o reîntoarcere a unor bunuri luate pe nedrept de ceice le posedă.

Și, deci, problema adolescenței hoate și criminale se leagă strâns cu întreaga chestiune socială și numai rezolvirea acesteia, cu cale evolutivă și pașnică, va aduce soluția celeilalte. Dar, dupăcum am spus la început, gravitatea nu e la noi așa de mare. Civilizația noastră este încă superficială. Cu atât mai bine. Vom avea timpul ca să prevenim răul și să-l împiedicăm de a lua naștere.

Tîrgul Moșilor la București.

Cîmpul tîrgului d'afară răsună de cihote și de pocnituri.

Răsună, pentru că bîlciul moșilor și-a întins acolo tarabele cu turte dulci cu mititei, cu țuică veche în țoiuri noi, răsună, pentru că bîlciul moșilor și-a deschis acolo

maghernițele cu oale, cu donițe, cu brătări, cu inele, cu mărgelile, cu totfelul de vase, de podoabe și de jucării; răsună, pentru că soitari care mîncă foc și scot panglici, te chiamă, bătînd cu toba, țipînd cu trîmbița, bubuind cu tunul, te poftesc să întri sub cortul în care comedianții se dau peste cap, în care panoramele ți-arată bătălii și chine-motografele alte grozăvii și mai și, în care uriași și pitici îți de... monstrează monstruasa mărire și decedență a neamului omenesc.

După trecerea zilelor urite ale iernii, bucureșteni se adunau în zilele frumoase ale lunii verdeții și florilor, se grămădiau în bîlciul din tîrgul d'afară, ca se cumpere cruci pentru morminte, să facă pomeni pentru odihna sufletelor răposaților. Și, fiindcă ne-cazul trebuie înecat, ear mîhnirea risipită, își udau gîturile cu țuică de Văleni și frămîntau pămîntul prinși în hore sprintene. Petreceau cu gîndul înclinați la morții lor, la bătrîni trecuți din viață.

Filfăiau minicile largi ale cămășilor albe ca fulgul cu care se găteau voinici, scliceau fluturi iilor strînse de mijlocul subțire al fetelor și al nevestelor cu bete împletite în ițe cu vii fețe. Dar ca într'o ceață învăluite în paraful anilor cari trec, se întuneacă albul cămășilor, se sting licăririle fluturilor de pe ii, și, înlocul lor, posomorînd tabloul, apar îmbrăcăminte peștrite deșuchiate, care nu mai e portul frumos țărănesc de altădată care e un port urit.

Tradiția a rămas. Bîlciul moșilor se repetă regulat, în epocile determinate, dar fizionomia lui se schimbă mereu, ideea care l-a născut dispăre.

Grămezile de cruci, de peatră și de lemn, se răresc; mormanele de oale scad; piramidele de donițe se surpă. Le iau locul păpușerii noi, extravagante exotice. Chiar, ca pela noi.

Eată dece cîmpul tîrgului d'afară răsună de chiote și de pocnituri; eată dece urlă chiotele și pocniturile cari, amintind veselii vechi strămoșești, ne duc d'a-valma, ne duc mereu spre senzațiuni noi străine de sufletul românesc.

N. Ținc.

Îi păscută earba, locul unde se odihnesc cămila, toate aceste amănunte erau însemnate pentru Arabul pustiuului; ele îi vorbeau, și el le înțelegea. (Natura, 1911).

T. L. B.

Coadă dracului.

Era cald, cum e deobște mai în toate după amiezile de vară.

Sătul de atîta zizanie și alergare, Dracul se abate obosit la maică-sa, care-și avea casa într'un cot de baltă.

Pe marginea stufișului înmlăștinat, întorcea drumul bătut și curat.

— Nu te-am văzut demult, satană ușernică.

— Ce vreați, mamă, tot cu slujba...

Și deavolul dă drumul coadei de după gît, pe unde o trecuse colac de citevaori. Baba stetea tolănită pe un pătăl jilav de papură și jușoia niște broaște pentru masă.

— Ți-e foame?

— Nu.

— Ingenunche atuncî ici lingă mine și lasă-te culcat pe poala mea, să-ți caut în cap ca în copilărie.

— Mîngăe-mă, mamă, că sînt amarît!

— Și ce ai?

— Mă mai întrebî? Nu vezi că nu poți răsufli în tîhnă de înădușul tîmîit... Unde te întorci, numai biserică... Ș'apoi și oameni nu mai sînt de omenie... nu se vaită odată măcar să nu mă învinovățiască pe mine: dracu și ear

dracu... La tot momentul mă pocnesc cu crucea în cap...

— Lasă, că și tu prea te amesteci în toate.

— Da de unde, mamă? Trec prin lume cu minile la piept.

Necuratul, spăsit și trist, își îngroapă cu minte ceafa în poala bătrînei, aruncîndu-și coada slobodă, într'o învîrtitură întinsă, până în curmezișul drumului.

— Ponos și răutate omenească dragă mamă.

— O fi și asta, spurcăciunea mamei...

Dracul, de trudă și desmerdări adoarme dus, jucîndu-și prin vis sfîrcul cozi, în stratul de colb de pe drumul neted.

Intr'un tîrziu trece în goană pe acolo o căruță. Cînd în dreptul deavolului, pac! Se rupe osia. Românul necăjit își dă căciula și scuișă nedumerit, făcîndu-și cruce.

— Ptiu, ducă-se pe pustiu... să dau de dracul chiar pe drum drept...

Satana sare din somn ca ars și se întoarce speriat la babă.

— Ce-î?

— Uită-te în drum...

Atuncî dracu făcu amarît din cap:

— Ei, auzi mamă? Eu stau liniștit aici în poalele tale și neghiobul aruncă vina tot în spînarea mea. Acum vezi cum sînt oameni?

Baba rîde șireț:

— De, dragul mamei, stai tu liniștit acasă — dar coada dece ți-ai lăsat-o în drum?

Ion Adam.

IGIENĂ.

Gușterul.

Gușterul este o boală a peptului, care se ivește la copii între 2—5 ani. Frigul țipătului, mai ales copii nervoși, născuți din părinți bețivi, sînt pricina boalei.

Semnele: Înainte sau pela miezul nopții copilul se scoală repede din somn astupat; resuflă foarte greu, tușește răgușit, făcînd un zgomot asemănător cu strigătul cocoșului; copilul înăbușit cutotul aproape nu mai poate răsufli; fața i-se îngălbinește, îi trec sudori reci pe frunte și mai tîrziu începe a se mai liniși.

Pentru că semnele gușterului seamănă foarte mult cu a le erupului difteric, să se plece îndată cu copilul la cel mai apropiat doctor, sau la spital. În caz, cînd timpul fiind rău, mai ales noaptea, până la plecarea se va da bolnavului următoarele: cirpe fierbinți puse pe piept și împrejnrul gîtului; aburi fierbinți din ceai de ței sau mușetel (romaniță) sau de apă curată, să tragă pe gură cu ajutorul unei pilni sau al unui cornet de hîrtie pus cu gura în jos deasupra vasului unde se află aburi; să i-se dea să bea copilului ceai cald de floare de ței, îndulcit cu zahăr; să-i pue pe piept hrean ras pe răzătoare sau muștar.

Razele solare vindecătoare de tuberculoză.

Influența binefăcătoare a soarelui au observat-o și medici demult și deaceia au încercat ca s'o folosiască la vindecarea de diferite boale. Medicul italian Dr. Malgat din Nizza a făcut o interesantă comunicație despre efectul razelor solare la cei atacați de tuberculoză. Dînsul susține că nu există, ca bolnavul să nu se vindecă, dacă desbrăcat se prajește la soare regulat zi de zi, un anumit timp. Căldură soarelui ucide microbi de tuberculoză și e bună și pentru că nu influențează organele interne ale omului, ca alte tratate de vindecare. Numai bolnavi cari scuipă sînge, trebuie să fie cu mai multă băgare de seamă și să nu se supună prea mult la bătea razelor.

Să bem apă la mîncare?

La această întrebare veche răspund acum doi doctori americani, că adevă da, la mîncare e bine să bem apă, ușurîndu-ne astfel esențial mistuirea. Acum înțelegem, dece credința din bătrîni susține că apa la mîncare îngrașă.

Răzbunare.

(N... ei.)

Intr'o clipă de minie,
Mi-ai rupt manuscrisele;
Credeai poate — cine știe, —
Că-mi sugrumi și visele.

Mi-am propus, dar vezi nu pot,
Să scriu numai pe păreți;
Să doborî casa socot,
Tot n'o faci, — o s' regreți...

Dar eată imi răzban,
Și din nou încep scrie.
Gîndurile mi-le-adun
Nu pe păreți — pe hîrtie...

Vlăduț.

Epigrame.

Nevasta lui Lind.

Un tip atît de exerabil
Cum de-și luă de soață, Lind?
Asemeni lui Adam, propabil,
Sărmanul o primi... durmind.

Unui epigramist.

Cinci șase epigrame, făcînd, abil, deodată:
„Pe mine nu mă costă nimic improvizarea“
Mi-ai spus, zimbînd, poete. — Te cred numai păcat
C'atîta, cît te costă atît' fi e... valoarea.

G. Voivedica.

ECONOMIE.

Mulsul vacilor.

Ion Osvald, directorul economic din domeniul unui moșier din Austria, nu demult a scris un articol mai lung într-o foaie din Praga, în care uni economi, cari au numai câte 2-3 vacuțe, mulg mai mult lapte decât mulți dintre proprietari mari. Ba ce-i mai mult, s'a încredințat că laptele nu numai că e mai mult, ci e și mai bun decât cel al proprietarilor mari. El deduce că două lucruri de căpetenie duc aici rolul. Unul e grija vacilor, al doilea mulsul. Că mulsul trebuie să se întimplă în liniște, nici nu o mai amintește, deoarece asta e amintită în tot locul, unde fu vorba de „regulele mulsului”. El e de părerea, că acolo se capătă lapte mai mult și mai bun, unde înloc de douăori ca de obicei, se mulge de trei ori pe zi. E de mare însemnătate și aceea, că se mulge iute ori încetinel.

Mulsul îl face economul singur cu familia lui, dreptăcia e mai bine isprăvit decât cel făcut de slugi; de aici urmează faptul, că economi mici capătă lapte mai bun și mai mult decât cei mari.

FELURIMI.

Păcatul schimbă și fața omului. Pe perețele refectorului unei vechi mănăstiri din orașul Milan se găsește vestitul tablou al pictorului Leonardo de Vinci: „Cina cea de taină”. Acest capdeoperă al picturii a fost lucrat cu multă răbdare în decurs de mai mulți ani. Se spune că artistul și-a ales ca modele, pentru ca să zugrăvească pe apostoli, pe cei mai distinși bărbați dintre cunoscuți săi. Când a ajuns însă să zugrăvească chipul Mîntuitorului, n'a găsit nicio fizionomie care să se potrivească cu idealul ce și-l formase el. După o căutare de mai mulți ani, a găsit în fine între choriști domului din Milan un tînăr, care prin trăsăturile sale frumoase și nobile, și prin ființa sa blîndă și atrăgătoare a făcut o impresie atît de bună asupra lui Leonardo, încît l-a ales ca model pentru zugrăvirea chipului Mîntuitorului din măestrul tablou la care lucra. Cu multă îngrijire și inspirație plină de evlavie și-a continuat artistul lucrarea, dar nici după alți cîțiva ani opera nu era terminată. Îi mai lipsia chipul lui Iuda, ca tabloul să fie complet. Ca model, după care a zugrăvit chipul trădătorului, artistul și-a ales un om decăzut și cu fața desfigurată prin păcate. Când artistul a dat drumul acestui om, acesta i-a răspuns: „Pe mine m'ăi mai zugrăvit încă odată”, și cu multă durere de inimă a primit Leonardo de Vinci explicarea, că acel om decăzut era frumosul tînăr de odinioară pe care-l alesese dintre choriști domului din Milan ca model pentru zugrăvirea chipului Domnului Hristos din același tablou. De atunci tînărul a ajuns în societatea unor prieteni, răi, cu cari împreună s'a datat la un trai plin de vieții, încît toată înfățișarea i-s'a chimbata atît de mult că, el, care odinioară a servit artistului ca model la zugrăvirea chipului Mîntuitorului, a fost găsit pe urmă ca model potrivit pentru zugrăvirea chipului lui Iuda.

CRONICA.

Duminecă s'a inaugurat noul gimnaziu din Oravița. A fost o serbare culturală, la care a participat mai multă lume, veselă de această frumoasă biruință. Rezultatul înscrierilor pentru clasa I. gimnazială a întrecut toate așteptările. Într'un ceas bun!

Cursul de limba română și germană (ortografie, stil și compoziție) pentru domnișoare rom. se începe luni în 15 Septembrie c. n. în Casina rom. din Oravița și ține 10 săptămîni. Înscrierile se fac pînă Duminecă 14 curent.

P. S. S. Părintele episcop Ioan I. Papp al diecezei Aradului, în ziua Schimbării la față, a hirotesit întru protopresbiter pe părintele Gheorghe Tulbure, asesor ref. consistorial în Oradea-mare.

† La Bozovici a încetat din viață în al 23-lea an al ețății absolvent de teologie Ioan V. Brînzei, fiul fruntașului preot ort. rom. Ion Brînzei, căruia îi cităm din Sf. Scriptură cuvintele de îmbărbătare: „Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvîntat!”

Studentul Zeno Iorga, clasa VI de liceu, fiind împuns de acul veninos al unei insecte, a murit după grele suferințe, de înveninare de sînge. Doarmă lin!

D-șoara inv. Ersilia Gherga și d-l ajutor de notar Leontin Purge din Mercina logodiți. Sincere felicitări!

„Gazeta Învățătorilor” scrie că opreliștea congresului inv. a fost pusă la cale de vicarul V. Mangra și de un arhieru român, pe care îl va arăta cu numele mai tîrziu.

În Lescovița (cercul Iamului) s'a ivit un caz de holeră, din care cauză administrația a luat cele mai severe măsuri împotriva epidemiei.

Petrecere cu dans în favorul parcului din Tirolu (Királykegye) va avea loc la 14 Septembrie c.

Tabla reg. din Timișoara, ocupîndu-se cu o afacere de spionaj, a dictat lui Dușan Marcovici o pedeapsă de 6 luni închisoare de stat, și de 8 luni industriașului din Belgrad Sima Miletici.

Ni-se scrie, că dl Dr. Aurel Anuica și-a deschis cancelaria advocațională în Bechicerecul-mare, Strada József főherceg 6.

Holera în țara românească face ravagii. În afară de numărul holericilor izolați în lazaretele dela Zimnicea și T.-Măgurele sînt în țară șase sute de cazuri, dintre cari numai șaptesprezece vindecate. După cum se vede mortalitatea este cît se poate de mare. După informațiile pe cari le avem, sînt 2000 de holerici, soldați aflători azi în lazaretele de pe marginea Dunării. Apa Dunării este infectată. Pericolul holerei, a devenit și mai mare pentru populația de pe marginea Dunării O mare parte din soldați întorși din Bulgaria au fost trimiși în largul apei, pe șlepurî. Cum acești soldați erau atinși de holeră, Dunărea s'a infectat din cauza fecalelor aruncate de pe șlepurî. Alarma a fost dată imediat și făcîndu-se analiza apei, s'a dovedit că pe o mare întindere, este infectată. S'au luat măsurile necesare pentru ca populația de pe marginea Dunării să fie oprită de-a se alimenta cu apă purtătoare de vibrioni. Nimeni nu mai are voie să se scalde în Dunăre.

Cuvîntarea ministrului de externe olandez, rostită cu ocazia inaugurării palatului păcii dela Haga, se termină cu observarea, că numele Berchtold, Sasonov, Maiorescu și Grey, pentru serviciile făcute în interesul păcii ar trebui să-pate cu litere de aur pe zidurile palatului din Haga.

Ministrul de justiție a declarat unui corespondent din Budapesta că la toamnă va prezenta un proiect de lege privitor la revizuirea legii de presă.

Conducători politici țării Rom. se gîndesc azi cu tot dinadinsul la două lucruri mai ales: Să răsplătescă așazicînd, dragostea și însuflețirea cu care mulțimea de țărani a alergat în valuri neoprite sub steagurile țării cînd a auzit chemarea ei de mamă! Și în acest scop se va pune pe lucru să împartă cît mai mult pămînt țărănilor, atît din domeniile statului, cît și din al altor mari boeri, dela cari se va lua — prin rîscumpărare, firește — și se va împărți țărănilor pe lingă prețuri potrivite și plată ușoară. A doua: se va schimba legea de vot, lărgindu-se în măsură însemnată, dînd mult mai mult drept poporului la alegeri, decît are azi. Așa vor conducători țării să-l arate poporului dreapta și frățescă lor prețuire.

Vestim cititorilor noștri că autorul foiletonului „Adam Neamțu” dl D. Izv., s'a hotărît a scoate în broșure la 10 fil. tot ce-a scris pînă acum și va continua a scrie despre „Haiduci noștri” (Adam Neamțu, Drincea și Leșu). Cititori pot abona și opera întregă, trimițînd suma de 2 cor. 20 fil. la adresa Tipografia „Progresul” s. p. a. în Oravița (Oraviczabánya).

Pe vremile cele „bune”, adevărat domn mare era omul, care știa să bea bine. Principi evului mediu se întreceau în băute, pînă ce cădeau mai toți sub masă. Se găsesc și în istoria mai nouă domnitori, cari iubeau alcoolul, de pildă: regele englez Vilhelm II și Frideric VII din Danemarca. Dintre suverani actuali sînt cumpătați în băuturi alcoolice: Monarhul nostru, țarul rusesc și împăratul Wilhelm al Germaniei. Abstenenți sînt: Victor Emanuel al Italiei, Alfonso din Spania, Adolf Gustav VII din Suedia și Ferdinand al Bulgariei. Regele spaniol, chiar și la banchete festive, bea numai apă. Domnitorul din Suedia stă în fruntea mișcării antialcooliste a țării sale, ear un prinț de familie domnitoare a fost prezidentul reuniunii de abstenență din Stockholm.

Membri conzistorului mitropolitan au ținut mai multe ședințe sub presidiu Exc. Sale I. P. S. D. arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu, asistînd P. S. S. episcopi sufragani Ioan I. Papp și Dr. Miron E. Cristea, arhimandriți Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Vasile Mangra, protosinceli: Dr. Iosif Badescu și Roman Ciorogariu, protopresbiteri: Ioan Droc, Dr. Gheorghe Popovici, Matei Voileanu, Lazar Triteanu și Dr. Ioan Stroia. Dintre asesori mirenii au participat Dni: Parteniu Cosma, Dr. Gh. Dobrin, Dr. Aurel Novacu, Dr. Valeriu Braniște, Dr. Lucian Borcea și Nicolae Zigre.

La fabrica de bere Bragadiru din București a izbucnit un groaznic incendiu, cauzînd pagube de aproape un milion.

Ajutorul de inspector școlar Augustin Nemeș din Timișoara comunica într-o circulară înalta valoare a operei pentru instrucția desemnului a distinsului învățător român Iosif Velceanu (Temesvár-Ferenczváros), aprobată de Ministerul cultelor. Prețul de 20 cor. al acestei opere merită a îndruma în senz modern instrucția! Desemnului în școlile primare, civile și preparandiale, se poate plăti și în rate.

Poșta Redacțiunii.

A. M. Zagreb. Deocamdată nu vă putem servi.

Maî multora. D-nul medic locot. colonel Dr. Gheorghe Crăiniceanu abia în vara anului viitor va veni la Oravița. Aștan a fost mobilizat.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Dela oficiul protopopesc gr. cat. al Vărădiei.

Nr. 157/1913

Licitațiune minuendă.

Pentru repararea edificiului bisericeii gr. cat. și a caselor parohiale din Comoriște (Komornok) pe baza ordinațiunii Veneratului Capitlu gr. cat. de Lugoș de dato 7 Aug. a. c. Nr. 1836, prin aceasta se escrie concurs public.

Doritori de a lua în întreprindere lucrările de reparare, au să se prezinte în persoană la oficiul parohial gr. cat. din Comoriște, în 7 Septembrie st. n. a. c. la 3 ore după amiază, unde se va ține licitațiunea minuendă spre acest scop. Prețul maximal de strigare este de 3897-95 Cor. Curatorul bisericesc însă își reservează dreptul de a contracta cu acela dintre licitanți, pe care îl va afla mai vrednic.

Proiectarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedea zilnic la oficiul parohial gr. cat. din Comoriște.

Varadia la 20 Aug. 1913.

Augustin Radu

adm. protopopesc.

Apoteca la „Sf. Gheorghe”

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviana”, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămina celorce au daraveri de orice natură atât în orașul cit și în provincia noastră întreagă, exoperind, ori înlezniind fiecăruia care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depătează de pe față și de pe mîni orice fel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). — Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Banca de asigurare

„Transylvania”

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibiu**, strada Cisnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svîțera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-tér 15
Telefon Iózsef 14—97.

Cel mai modern atelier de specialități de corsete din sudul Ungariei. Aduc la cunoștința on. dame că execut cele mai elegante legătoare de casă pentru pîn-tece și corsete mari (Princés), la cari întrebuintez numai oase veritabile de pește. Prețuri moderate.

soția lui **TEODOR FAUR**

Timișoara-Iosefin

strada Török numărul 1.

Ateliere de model: Deva, Petrojeni, Verșeș, Panciova, Becicerecul-mare, Madoș, Bereg-szász, Törökberse, ear în Oravița la **Dobó Antalné**

Casa lui Dr. Fehér

din strada principală

de vânzare din mîna liberă
ori de încheriat.

A se întreba la Administrația noastră.

La Tipografia „Progresul” în Oravița

se pot comanda

totfeul de tipărituri bisericești, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efeptuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii etc.

lucrate toate cu gust

➡ Nădăjduim că toți Români de bine ne vor trece pragul. ➡